

Arbetetsskador och Vårdskador inom Hälsa- och sjukvården

Charlotte Wåhlin
Med dr Ergonom/leg fysioterapeut
Arbets- och miljömedicin
Region Östergötland

Forskargrupp

Susanne
Kvarnström
PhD/RN

Annica Öhrn
PhD/RN

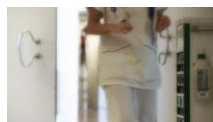
Charlotte
Wåhlin
PhD/RPT

Emma Nilsing
Strid
PhD/RPT

Axel Ros
PhD/MD

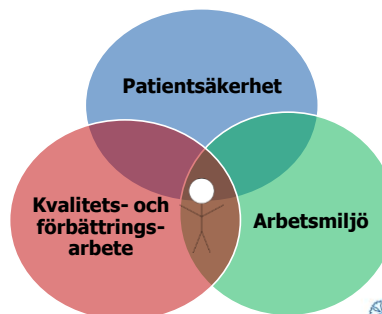
Bakgrund

- Arbetsmiljön har betydelse för både patient och vårdpersonal och brister kan leda till misstag och vård- eller arbetsskador (Eklöf et al. 2013, Agnew et al. 2013)
- Dåligt säkerhetsklimat och hög arbetsbelastning ökar risken för arbetsskador hos hälso- och sjukvårdspersonal och vårdskador (liggsår, fall) (Clarke 2002, Gershon 2000, McCaughey 2013, Taylor 2011)
- Vårdskador inträffar vid ett av tio vårdtillfällen. Fallskador är bland de mest frekvent rapporterade (De Vries et al. 2008, Van Gaal et al. 2013)
- Vårdskador beräknas kosta 8,1 miljarder kronor/år.

Det hänger ihop....

Forskningsprojekt

Patient And Workers Safety Study

- **Registersstudie**
 - ✓ Incidenter, arbetsskador
 - ✓ Vårdskador
- **Intervjustudie**

Intervju med vårdpersonal om en vårdsituation där både patienten och medarbetare skadade sig eller löpte risk att skadas

Syfte

- Kartlägga vilka arbetsskador som förekommer bland medarbetare i hälso- och sjukvården
- Analysera var, när hur arbetsskador sker och vilka skadekonsekvenser det får
- Lära av de situationer där skador har skett, bidra till att förebygga skador

Metod

- Retrospektiv studie
- Region Östergötland
- 4-års period: 2011-2014
- Avvikelsesystem, synergi

Resultat - arbetsskador

1702 medarbetare rapporterade händelser

År	Antal anställda	Antal händelser/drabbade
• 2011:	11 725	=> 407
• 2012:	11 867	=> 373
• 2013:	12 196	=> 468
• 2014:	12 220	=> 456

När och vem drabbas?

- 86% sker under arbetsdagen
- 14 % sker till och från arbetet
- 87% är kvinnor
- Medelåldern är 42 år
- 74% av händelserna sker vid patientnära situationer

Vilka professioner?

- Sjuksköterskor: 42%
- Undersköterskor: 22%
- Tandvårdspersonal: 7%
- Skötare: 6%
- Läkare: 6%
- Biomedicinsk analytiker: 4%
- Administrativ personal: 3%
- Fysioterapeuter/arbetsterapeuter: 3%
- Barnmorskor/barnskötare: 2%
- Studerande: 2%
- Övriga: 3%

Statistik – arbetsskador

- ✓ Stick- skärskador: 44%
- ✓ Hot och våld: 19%
- ✓ Patientförflyttning: 10%
- ✓ Halkar/snubblar: 6%
- ✓ Exponerad för vätska: 6%
- ✓ Klämskada utrustning: 3,5%
- ✓ Manuel hantering och transport: 3%

Vad händer på jobbet?

- Förflyttning av patienter, vid säng
- Förflyttning i samband med toalettbesök
- Hanterar tunga varor, material
- Hot och våld, arg patient ger sig på medarbetaren
- Skär sig på läkemedelsampull
- Sticker sig på en använd kanyl, skalpell

Vad händer på jobbet?

- Situationer med beskriven hög arbetsbelastning, stress
- Fallolyckor, ramlar på grund av vått golv
- Transport med patientsäng, klämskada på fot
- Klämmer sig på vagn med matbrickor
- Inomhusmiljö som orsakar hälsoproblem

8% rapporterade ryggbesvär

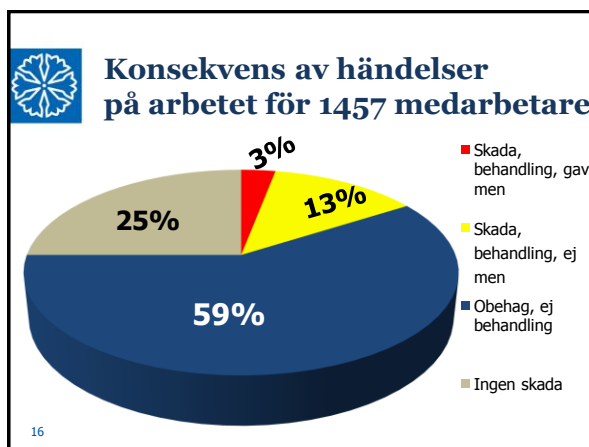
"Vi skulle dra över patienten från britsen till sängen. När jag vrider henne för att lägga under plattan börjar hon mitt i vridningen att kämpa emot. Det knakar till i min ländrygg"

Patientens hälsotillstånd kan förändras snabbt....

"Patienten satt på sängkanten, när medarbetaren skulle lämna patienten för att ta handskar reste han sig. Medarbetaren var med och dämpade fallet"

Att riskbedöma patienters hälsotillstånd och funktion är en god arbetsmiljöstrategi

Vårdskador

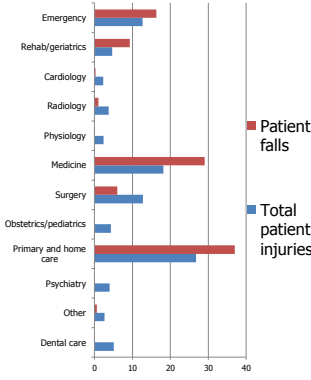
Undersöka rapporterade vårdskador och utforska förekomst av fallolyckor avseende beskriven situation och bidragande faktorer till fallet.

Resultat

- 11006 vårdskador
 - Medelålder 65 år
 - Majoritet kvinnor 55 %
- 17% fall (n=1861)
 - Medelålder 78 år
 - Majoritet män 52 %
 - 15% behandling
 - 1 % dödsfall

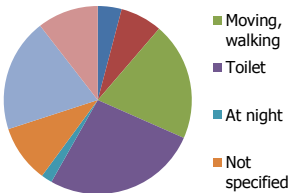
Rapporterande enhet

Rapporterande enhet	Patient falls	Total patient injuries
Emergency	~15	~12
Rehab/geriatrics	~10	~8
Cardiology	~2	~1
Radiology	~1	~1
Physiology	~1	~1
Medicine	~30	~18
Surgery	~10	~12
Obstetrics/pediatrics	~2	~1
Primary and home care	~35	~25
Psychiatry	~2	~1
Other	~1	~1
Dental care	~1	~1

Resultat

Situation

Bidragande faktorer till fall?

- Kroppsfunktioner
 - Styrka, Balans 49%
 - Kognitiv funktion 23%
- Organisation, teknologi, omgivning, 21%
- Andra, ex. mediciner, personliga faktorer 7%

Patienter faller i oövakade situationer, 92%

- Assisted transfer
- Moving aids
- Moving, walking
- Toilet
- At night
- Not specified
- Found on floor
- Out of bed

Summering - vårdskador

- Fallskada är fortfarande en vanlig vårdskada
- Patienter faller "unassisted"
- Nedsatt balans och styrka bidrar till fall – kända risk faktorer
- Behov av att utarbeta och implementera fallpreventiva program som utgår från ett **systemperspektiv**.
- Om det kan förbättra patientsäkerhet och minska risken för fall behöver studeras vidare

Uppnå en nollvision för skador...

- Vi behöver en säkerhetskultur som genomsyrar hela arbetsplatsen där systematiskt patientsäkerhets- och arbetsmiljöarbete integreras
- Synliggör och rapportera incidenter så vi kan lära och förbättra, förebygga både arbetsskador och vårdskador

Systematisk säkerhetsarbete

Bedöm risken både för medarbetare och patient, använd checklistor, tillämpa dagligen

Utgå från

- Patientsäkerhetslagen
- Arbetsmiljölagen och dess föreskrifter
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Systematiskt patientsäkerhetsarbete

Film: Säker Hälso- och sjukvård i sund arbetsmiljö

Hur ser det ut på din arbetsplats?

Vilka risksituationer finns för fysioterapeuter och för de patienter som vi möter till vardags i vårt arbetet

Pågående intervjustudie

- Vårdsituation där både patienten och medarbetare skadade sig eller löpte risk att skadas
- Vi riktar oss till vårdpersonal som arbetar inom Region Östergötland, Jönköping eller Örebro
- Vill du delta? Hör av dig till:
charlotte.wahlin@regionostergotland.se
emma.nilsing-strid@regionorebrolan.se

**Tack för
uppmärksamheten!**

charlotte.wahlin@regionostergotland.se

charlotte.wahlin@fysioterapeuterna.se

Karolinska
Institutet

Region
Östergötland